

УДК 65.012.8:351.863

СТРАТЕГІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ПОСИЛЕННЯ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

О. Федорук

Національний транспортний університет

01010, м. Київ, вул. Суворова, 1

E-mail: OVFedoruk@bigmir.net

В статті розроблено концептуальні основи системи зміцнення та механізму забезпечення національної економічної безпеки, визначено основні напрями державної політики з питань національної безпеки в економічній сфері, досліджено механізм забезпечення економічного зростання як основи зміцнення національної економічної безпеки та підвищення рівня ефективності функціонування економічної системи, обґрунтовано необхідність формування державної стратегії в сфері забезпечення економічної безпеки, а також доцільність розроблення інноваційної моделі соціально-економічного розвитку як важливого напрямку забезпечення економічної безпеки держави в умовах сучасної ринкової економіки.

Ключові слова: механізм забезпечення економічної безпеки держави, національні економічні інтереси, система зміцнення економічної безпеки, економічне зростання, стратегія забезпечення національної економічної безпеки, інноваційна модель соціально-економічного розвитку.

Постановка проблеми. В умовах впливу глобалізаційних та інтеграційних процесів на стан економічної безпеки держави нагальним є розроблення теоретичних і практичних підходів щодо формування та реалізації системи національної економічної безпеки. Створення системи економічної безпеки держави відіграє важливу роль не лише в рамках сфери національної безпеки, а й у контексті загального рівня соціально-економічного розвитку країни. Подолати численні деформації у структурі економіки, послабити соціальну напруженість і стимулювати перехід до економічного зростання неможливо без запровадження науково обґрунтованих заходів, спрямованих на забезпечення економічної безпеки та формування цілеспрямованої політики захисту національних інтересів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблеми національної економічної безпеки та умов її забезпечення знайшли відображення в працях вітчизняних і зарубіжних вчених, зокрема Зб. Бжезинського, О.Г. Білоруса, А.С. Гальчинського, Б.В. Губського, П.Р. Кругмана, С.М. Лаптева, Ф.Б. Ларрена, П. Ліндєрта, В.І. Мунтіяна, В.Є. Новицького, Ю.М. Пахомова, С.І. Пирожкова, Д.К. Прейгера, Дж. Сакса, Дж. Сороса, А.І. Сухорукова, Дж. Шері. Проте слід зазначити, що розроблення концептуальних основ системи забезпечення економічної

безпеки держави як визначального чинника сталого розвитку на науково-методичному рівні ще не одержало достатнього фундаментального, ґрунтового та комплексного відображення в економічній літературі, що негативно позначається зокрема на формуванні інституційного нормативно-правового середовища, реалізації державної соціально-економічної політики.

Постановка завдання. Метою статті є розроблення концептуальних основ системи зміцнення та механізму забезпечення національної економічної безпеки, визначення основних напрямів державної політики з питань національної безпеки в економічній сфері, дослідження механізму забезпечення економічного зростання як основи зміцнення національної економічної безпеки та підвищення рівня ефективності функціонування економічної системи, обґрунтування необхідності формування державної стратегії в сфері забезпечення економічної безпеки, а також доцільності розроблення інноваційної моделі соціально-економічного розвитку як важливого напрямку забезпечення економічної безпеки держави в умовах ринкової економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодні забезпечення економічної безпеки держави є одним з найважливіших національних пріоритетів, гарантом державної незалежності, умовою прогресивного економічного розвитку та добробуту громадян. Досвід країн, котрі пройшли шлях реформ, показує, що трансформація будь-якої економічної системи завжди спричиняє виникнення кризових явищ, а також викликає потребу в формуванні системи забезпечення економічної безпеки на макро-, мікро- та мезоекономічному рівнях. Актуальними завданнями, що постали сьогодні перед Україною, є створення збалансованої системи економічної безпеки, яка забезпечуватиме здійснення моніторингу та ідентифікацію загроз економічній безпеці, розробку стратегії й тактики щодо відвернення та нейтралізації загроз, ефективний захист національних економічних інтересів. Створення такої системи дасть змогу зупинити спад виробництва, вийти із кризового стану, забезпечити економічне зростання, підвищити рівень добробуту населення.

З метою протидії реальним й потенційним загрозам, а також сприяння реалізації національних економічних інтересів державою створюється система забезпечення економічної безпеки, яка являє собою функціонально визначену державою сукупність об'єктів, суб'єктів і механізмів, об'єднаних цілями та завданнями щодо протидії загрозам і захисту національних економічних інтересів. Метою системи забезпечення економічної безпеки є створення відповідного механізму протидії загрозам та необхідних умов для реалізації національних економічних інтересів. Для досягнення цієї мети держава повинна вирішувати такі основні завдання в сфері економічної безпеки: недопущення незаконного використання бюджетних коштів і державних ресурсів, їх перетікання в тіньову економіку; контроль за валютно-фінансовою діяльністю, спрямованою на підтримку важливих національних пріоритетів і захист вітчизняного виробника; боротьба із протиправною економічною діяльністю, протидія неконтрольованому відтоку національних матеріальних, фінансових, інтелектуальних, інформаційних та інших ресурсів [1, с. 118–119].

До основних засобів забезпечення економічної безпеки належать техніко-технологічні засоби (використання техніки та технологій, що захищають навколишнє середовище, виробничі процеси від конкурентів, забезпечення фізичного захисту економічних об'єктів), правові засоби (нормативні акти, що спрямовані на захист економічних інтересів всіх суб'єктів суспільства), економічні засоби (елементи господарчого механізму, що дають змогу захищати економічні інтереси суб'єктів

господарчої діяльності), інформаційні засоби, політичні засоби; ідеологічні засоби, моральні засоби (формування культури й етики в процесі забезпечення економічної безпеки), організаційні засоби (створення організаційних інститутів і структур безпеки) [1, с. 124–125].

Визначення національних економічних інтересів має першочергове значення при створенні системи економічної безпеки. Серед важливих економічних інтересів слід виділити такі: створення надійної системи економічної безпеки держави; реалізація ефективної реформи податкової системи, посилення стимулюючого впливу податків на розвиток виробництва; досягнення фінансової стабільності, подолання кризи платежів; здійснення структурної перебудови економіки; забезпечення ефективного розвитку національної промисловості; кардинальна модернізація виробництва; збереження та розвиток інтелектуального й науково-технічного потенціалу; здійснення політики ресурсозбереження; реалізація реформи агропромислового комплексу; залучення інвестиційних ресурсів для розвитку національної економіки; зростання добробуту населення; вирішення соціальних проблем; створення рівних соціальних й економічних можливостей для всіх громадян; інтеграція у світове господарство; забезпечення конкурентоспроможності вітчизняної продукції; захист національного ринку від несприятливої дії світової кон'юнктури та іноземної конкуренції.

Дослідження економічної безпеки як іманентної властивості економічної системи, яка робить можливим функціонування самої системи в умовах впливу негативних факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, свідчить, що система зміцнення економічної безпеки є складною відкритою системою. Метою системи зміцнення національної економічної безпеки є формування та підтримання умов ефективного функціонування економічної системи, що передбачає стійке економічне зростання, незалежність, інерційність та адаптаційність національної економіки [2]. До основних цілей системи зміцнення економічної безпеки можна віднести такі: захист й забезпечення реалізації економічних інтересів особи, сім'ї, суспільства та держави; своєчасне реагування на зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищі; виявлення загроз, забезпечення надання повної та достовірної інформації про реальні й потенційні загрози економічного характеру; оперативну реалізацію необхідних заходів економічної політики щодо нейтралізації загроз економічній безпеці; здійснення економічної політики, спрямованої на ефективне використання засобів зміцнення економічної безпеки держави, координацію механізму забезпечення національної економічної безпеки.

Принципи зміцнення економічної безпеки являють собою сукупність основних положень і вимог, які закладаються в основу формування та реалізації заходів економічної політики щодо зміцнення економічної безпеки. До першої групи принципів можна віднести ті, які містяться в Законі України «Про основи національної безпеки України», зокрема пріоритет прав і свобод людини та громадянина; додержання балансу інтересів особи, суспільства й держави, їх взаємна відповідальність; адекватність заходів захисту економічних інтересів рівню реальних і потенційних загроз; пріоритет договірних засобів у вирішенні конфліктів; чітке розмежування повноважень і взаємодія органів державної влади у забезпеченні економічної безпеки [3]. До другої групи належать принципи загальності, законності, функціональності, своєчасності, відкритості й гласності, а також взаємозв'язку, збалансованості та інтеграції між усіма компонентами економічної політики держави, суб'єктами господарської діяльності, домогосподарствами, окремими особами й суспільством в цілому.

Слід зазначити, що мета та цілі системи зміцнення економічної безпеки досягаються в процесі реалізації її функцій [2]. Функції системи зміцнення економічної безпеки – це сукупність способів і заходів держави, спрямованих на формування та відтворення системи економічної безпеки держави. Відповідно функції системи зміцнення національної економічної безпеки можна поділити на дві групи – системоутворюючі та системовідтворюючі. Перша група відіграє важливу роль, оскільки її метою є формування умов ефективного функціонування економічної системи, охоплює забезпечення балансу інтересів суб'єктів економічної діяльності через реалізацію промислової, податково-бюджетної, монетарної, інвестиційної, інноваційної, енергетичної, аграрної, соціальної та зовнішньоекономічної політики; планування та прогнозування економічного розвитку. Друга група пов'язана з формуванням умов, необхідних і достатніх для відтворення системи економічної безпеки, включає забезпечення та підтримання ефективної взаємодії політичної влади та бізнесу, гарантію виконання всіма учасниками ринку встановлених «правил гри»; створення інфраструктури, яка повинна забезпечувати підвищення ефективності функціонування економічної системи; підтримка підприємницької діяльності та формування ефективного конкурентного середовища.

В основі системи зміцнення економічної безпеки повинен лежати механізм забезпечення національної економічної безпеки, базовими складовими якого є нормативно-правова, інституційно-організаційна, кадрова та інформаційно-аналітична. Під нормативно-правовою складовою слід розуміти сукупність нормативно-правових актів, якими регулюються відносини, пов'язані із забезпеченням економічної безпеки держави. Інституційно-організаційна складова складається з органів законодавчої, виконавчої та судової гілок влади, діяльність яких спрямована на реалізацію економічної політики щодо забезпечення економічної безпеки й захист національних економічних інтересів від загроз внутрішнього та зовнішнього характеру. Функціонування механізму забезпечення економічної безпеки країни неможливе без кадрової складової, адже кваліфіковані кадри є носіями знань, умінь, навичок й традицій. Основними завданнями інформаційно-аналітичної складової механізму забезпечення економічної безпеки є аналіз економічного стану, виявлення тенденцій соціально-економічного розвитку держави та її регіонів, ідентифікація й оцінка загроз економічній безпеці.

Зауважимо, що економічна безпека досягається здійсненням єдиної державної політики, узгодженої, збалансованої системи заходів, адекватних внутрішнім і зовнішнім загрозам. Без вироблення єдиної державної політики забезпечення економічної безпеки неможливо домогтися виходу із кризи, стабілізувати економічну ситуацію в країні, створити ефективні механізми соціального захисту населення. Основними напрямками державної політики з питань національної безпеки в економічній сфері є забезпечення умов для сталого економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності національної економіки; прискорення прогресивних структурних та інституціональних змін в економіці, поліпшення інвестиційного клімату, підвищення ефективності інвестиційних процесів; стимулювання випереджального розвитку наукомістких високотехнологічних виробництв; вдосконалення антимонопольної політики; створення ефективного механізму державного регулювання природних монополій; подолання тіньової економіки через реформування податкової системи, оздоровлення фінансово-кредитної сфери та припинення впливу капіталів за кордон; здійснення виваженої

політики внутрішніх і зовнішніх запозичень; забезпечення енергетичної безпеки; гарантування продовольчої безпеки; захист внутрішнього ринку від недоброякісного імпорту та поставок продукції; посилення участі держави в міжнародному поділі праці, розвиток експортного потенціалу високотехнологічної продукції, поглиблення інтеграції в європейську та світову економічну систему, активізація участі в міжнародних економічних і фінансових організаціях [3].

За сучасних умов основною зміцнення економічної безпеки держави є забезпечення економічного зростання. Періоди економічного зростання відповідають найвищому рівню економічної безпеки держави, що підтверджує прямий зв'язок між рівнем економічної безпеки та темпами економічного зростання, які є кількісною характеристикою економічного розвитку як вихідної властивості системи економічної безпеки. Наслідки світової фінансової кризи виявили неефективність і неспроможність національної моделі економічного зростання підтримувати відповідний рівень відтворення й економічної безпеки. В цьому контексті класичний набір факторів економічної безпеки – фактори пропозиції, фактори попиту та фактори ефективності – потрібно доповнити інноваційно-інвестиційними факторами, а також групою факторів, що визначаються структурною мобільністю економіки, реалізація яких повинна здійснюватися через структурно-інноваційні зміни та підвищення інвестиційної активності.

Системоутворюючим елементом національної економіки України є промисловість, галузева структура якої потребує істотної й якнайшвидшої трансформації. Тому фактором економічного зростання та умовою зміцнення економічної безпеки на найближчу перспективу повинна стати промислова політика, яка має включати, зокрема і систему таких заходів подолання найбільш деструктивних рис галузевої структури промисловості країни: підвищення соціальної орієнтації промислового виробництва, особливо щодо збільшення виробництва складної побутової техніки тривалого використання, що може забезпечити активізацію внутрішнього ринку за рахунок вітчизняних товарів, подолання імпортової експансії та збільшення дохідної частини бюджету; диверсифікація промислового виробництва, зниження частки продукції проміжного споживання та збільшення кількості підприємств – виробників кінцевої продукції, що сприятиме подоланню міжгалузевої й технологічної незбалансованості та сприятиме ефективному функціонуванню промислового комплексу як цілісної системи; скорочення ресурсомісткості, особливо енергоємності, промислового виробництва [4, с. 128].

Розв'язати проблему подолання технологічного розриву між індустріальною та постіндустріальною економікою в контексті зміцнення економічної безпеки неможливо лише на основі використання ринкових регуляторів. В умовах науково-технологічного прогресу вони не можуть адекватно реагувати на стратегічні суспільні потреби та забезпечити швидкі цілеспрямовані зміни в структурі промисловості. Тому потрібна активна, економічно обґрунтована державна структурна політика із чітко визначеними пріоритетами. Окреме місце в структурно-інноваційній трансформації промисловості займає впровадження енерго- та ресурсозберігаючого устаткування, екологізація промислового виробництва, а також удосконалення на системній основі техніки й технологій [5, с. 251–252].

Досягнення економічного зростання є важливим для національної економіки також у контексті поліпшення інвестиційного клімату та збільшення прямих інвестицій як з боку вітчизняних, так і зарубіжних власників капіталу. На мікроекономічному рівні за рахунок цілеспрямованого кредитування інвестиційних

проектів в пріоритетних з погляду економічного зростання напрямах забезпечується створення, розширення та розвиток конкурентоспроможних виробництв. В довгостроковій перспективі це дасть змогу подолати незбалансованість між фінансовим сектором і виробничою сферою, забезпечити необхідний для нормального функціонування економіки взаємозв'язок між ними, сприятиме не тільки досягненню необхідного рівня національної економічної безпеки, а й створенню умов для економічного зростання на основі переходу від простото до розширеного відтворення.

Забезпечення економічної безпеки неможливе без зростання рівня й якості життя населення. Для істотного зниження рівня бідності необхідне стійке економічне зростання, в основі досягнення якого лежить виконання таких першочергових завдань: забезпечення ефективного управління державними фінансами та державним боргом з метою досягнення економічної стабілізації, проведення структурних реформ з метою відновлення зростання виробництва та перетворення його на довгострокову тенденцію, стимулювання інвестицій і конкурентоспроможності підприємницького сектору, реформування системи соціального захисту та ринку праці з метою підтримки різних верств населення й забезпечення необхідної інформованості та мобільності працездатного населення, вдосконалення управління державним сектором.

Належний рівень економічної безпеки досягається шляхом здійснення єдиної державної політики, без якої неможливо подолати кризові явища, налагодити механізм управління економічною ситуацією, створити ефективні механізми соціального захисту населення. На основі економічної політики визначаються цілі та завдання, пріоритети, методи і засоби їх досягнення в економіці [6]. Суть економічної політики полягає в тому, що держава через законодавчі акти визначає свою позицію щодо процесів, які відбуваються в економіці, накреслює конкретні цілі, визначає пріоритетність і поступовість їх досягнення, регламентує основоположні національні інтереси країни в зовнішньоекономічних відносинах, що є визначальною базою для застосування економічних і правових важелів.

Реалізація заходів, спрямованих на забезпечення економічної безпеки, повинна проходити у напрямку здійснення чіткої структурної та соціальної політики, посилення активності держави в інвестиційній, фінансовій, кредитно-грошовій, зовнішньоекономічній сферах. Забезпечення економічної безпеки вимагає передусім зміцнення державної влади, підвищення довіри до її інститутів, а також раціоналізації механізмів вироблення рішень і формування економічної політики. Економічна безпека досягається здійсненням єдиної державної політики, збалансованої та скоординованої системою заходів, адекватних внутрішнім і зовнішнім загрозам. Без вироблення єдиної державної політики забезпечення економічної безпеки неможливо домогтися виходу країни із кризи, стабілізувати економічну ситуацію, створити ефективні механізми соціального захисту населення.

Політика економічної безпеки буде ефективною за умови визначення стратегії й тактики економічної безпеки. Стратегія економічної безпеки передбачає формування мети та завдань, форм і методів, напрямів забезпечення економічної безпеки, створення необхідних резервів для нейтралізації та локалізації можливих загроз; повинна базуватися на багатоваріантності прогнозів соціально-економічного розвитку держави, коригуватися залежно від розвитку подій за тим чи іншим варіантом. Тактика економічної безпеки змінюється зокрема залежно від дії

внутрішніх і зовнішніх загроз, зміни пріоритетності національних економічних інтересів. Складність і мінливість економічної та соціальної ситуації вимагає застосування різноманітних тактичних заходів щодо забезпечення економічної безпеки.

Державна стратегія у сфері забезпечення економічної безпеки розробляється та втілюється в межах реалізованої економічної політики, основними пріоритетами якої є забезпечення стійкості економічного стану особи, соціально-економічної та політичної стабільності суспільства, держави, збереження конституційних прав і свобод громадян. Стратегія економічної безпеки містить характеристику зовнішніх і внутрішніх загроз економічній безпеці як сукупності умов й чинників, що створюють небезпеку життєво важливим економічним інтересам особи, суспільства та держави; визначення критеріїв і параметрів стану економіки, що відповідають вимогам економічної безпеки та забезпечують захист життєво важливих інтересів країни; механізми забезпечення економічної безпеки держави шляхом застосування всіма інститутами державної влади правових, економічних й адміністративних заходів [7, с. 34]. Стратегія забезпечення економічної безпеки держави має базуватися на законах ринкової економіки, які вимагають постійного оновлення виробничих технологій і продукції для підтримки конкурентоспроможності економіки з метою розвитку національного виробництва, адекватного реагування на негативні зміни кон'юнктури світового ринку, особливо в періоди загострення світових чи регіональних фінансово-економічних криз.

Варто наголосити, що за сучасних умов забезпечення енергетичної безпеки держави є необхідною умовою її економічної незалежності. У зв'язку з цим зусилля держави повинні бути спрямовані на здійснення диверсифікації джерел і шляхів надходження енергоносіїв, водночас необхідно істотно збільшувати власний видобуток паливно-енергетичних ресурсів і зменшувати обсяги їхнього імпорту, а також здійснювати політику енергозбереження. Також значну загрозу економічній безпеці держави становить тіньовий сектор економіки. Зростання обсягів тіньової економіки, у тому числі й організованих форм злочинності, сприяють причини як соціально-економічного та політичного, так і правового характеру, зокрема високий рівень оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності, загострення економічної кризи, високий рівень прихованого безробіття, зволікання з виплатою зарплат та пенсій.

Формування інноваційної моделі соціально-економічного розвитку суспільства є важливим напрямком та підґрунтям забезпечення економічної безпеки держави в умовах як сучасної ринкової економіки, так і трансформаційної економіки інверсійного типу. В країнах з розвинутою ринковою економікою на етапі становлення інформаційного суспільства інновації перетворилися на домінуючий чинник економічного зростання, інноваційна діяльність – на базову умову суспільного розвитку, а інноваційна сфера економіки – на пріоритетний об'єкт державної політики, спрямований на забезпечення національної економічної безпеки. Для України перехід до інноваційного типу розвитку економіки є тим важелем, ефективне використання якого забезпечить органічне включення в систему світогосподарських відносин, що є одним з найважливіших чинників економічної безпеки держави [8, с. 215–216].

Слід сказати, що забезпечення національної економічної безпеки та формування інноваційної моделі є взаємозалежними та взаємопов'язаними цілями державної інноваційної політики: з одного боку, інноваційний розвиток є важливим чинником

подолання загроз економічній безпеці, обумовлених сучасною технологічною структурою національної економіки; з другого – забезпечення безпеки інноваційної діяльності, яка є складовою національної економічної безпеки, в умовах переходу до інноваційного типу розвитку економіки набуває пріоритетного значення. Роль інноваційної моделі соціально-економічного розвитку в забезпеченні національної економічної безпеки відображено на рис. 1 [8, с. 232–233].

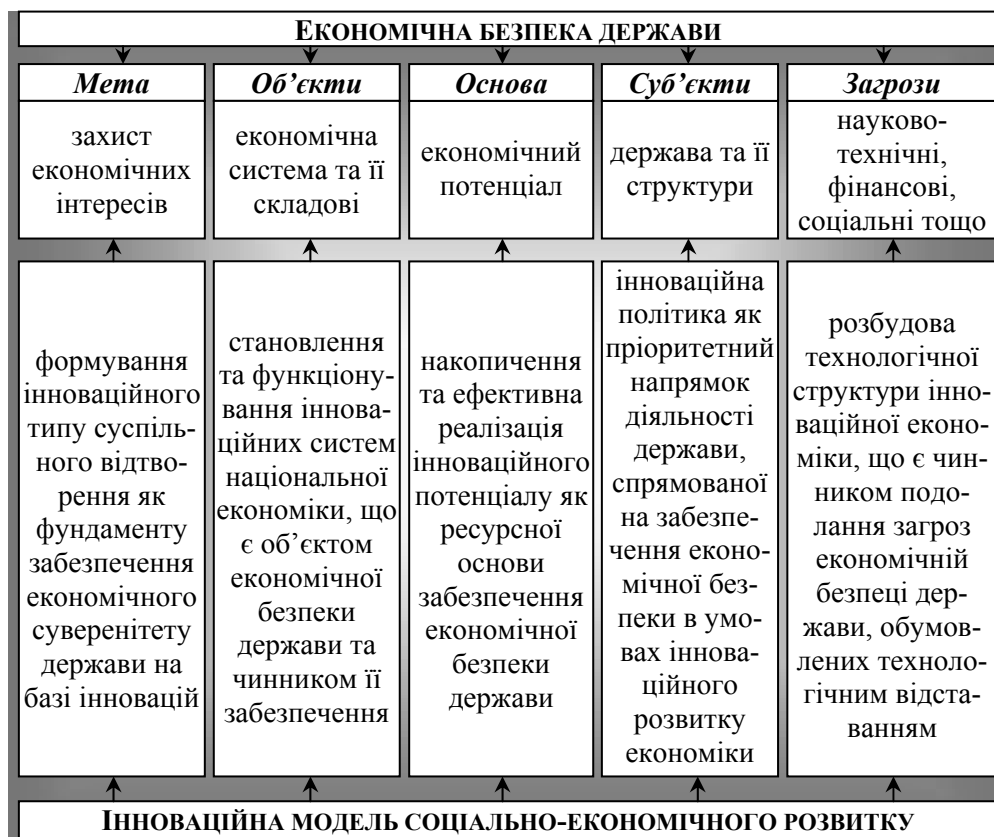

Рис. 1. Роль інноваційної моделі соціально-економічного розвитку в забезпеченні економічної безпеки держави

Вплив інноваційної моделі соціально-економічного розвитку на стан і рівень економічної безпеки держави охоплює такі головні напрямки: підвищення інноваційної активності господарюючих суб'єктів, розвиток інноваційної діяльності сприяють формуванню інноваційного типу суспільного відтворення, який є фундаментом досягнення якісно нового рівня національної економічної безпеки, що базується на інноваціях; формування ефективної технологічної структури економіки на базі розвитку та інтеграції наукової, інноваційної, виробничої сфер та ринку є передумовою забезпечення конкурентоспроможності національної економіки як найважливішого чинника економічної безпеки держави; становлення та функціону-

вання національної інноваційної системи є фундаментом подолання наявних і потенційних загроз в науково-технічній та технологічній сферах; нагромадження й ефективне використання інноваційного потенціалу національної економіки є важливим напрямком розв'язання проблеми забезпечення необхідного рівня національної економічної безпеки; інноваційна модель соціально-економічного розвитку сприяє подоланню соціальних загроз економічній безпеці, оскільки її реалізація забезпечує досягнення в країні якісно нового рівня суспільного добробуту.

Висновки з даного дослідження. Таким чином, на сьогодні об'єктивною є необхідність перегляду теоретичних підходів щодо забезпечення економічної безпеки держави в контексті трансформаційних реалій національної економіки. Для цього необхідна реалізація державної стратегії економічної безпеки, яка ґрунтується на довгострокових національних інтересах з метою подолання кризових явищ, забезпечення економічної стабільності, підвищення рівня загального добробуту, збереження старих і вихід на нові сегменти світового ринку. Крім того, ефективна реалізація програм соціально-економічного розвитку держави можлива лише за умови створення надійної системи економічної безпеки, яка б забезпечила її захист від зовнішніх і внутрішніх деструктивних впливів та сприяла створенню самодостатньої, конкурентоспроможної, соціально орієнтованої національної економіки.

Підкреслимо, що стратегічною метою забезпечення економічної безпеки є досягнення такого рівня розвитку економіки, за якого були б створені оптимальні умови зростання суспільного добробуту, соціально-економічної й політичної стабільності та збереження цілісності держави, протистояння впливу зовнішніх і внутрішніх загроз. Державна стратегія економічної безпеки повинна бути орієнтована насамперед на підтримку достатнього рівня виробничого, науково-технічного потенціалу, а також недопущення зниження рівня життя населення. Забезпечення національної економічної безпеки є гарантією незалежності держави, умовою стабільності й ефективної життєдіяльності суспільства. За сучасних умов необхідними є цілеспрямовані зусилля щодо відвернення загроз національній економічній безпеці, подальший розвиток ринкової інфраструктури, подолання замкненості та відокремленості виробництва і регіонів, впровадження активної інноваційної політики, підтримка вітчизняних товаровиробників при їх виході на світовий ринок.

1. Економічна безпека: навч. посіб. / [Франчук В.І., Герасименко Л.В., Гончарова В.О. та ін.]; за ред. В.І. Франчука. – Л.: ЛьвДУВС, 2010. – 243 с.
2. Комарницький І.Ф. Концептуальні основи системи забезпечення економічної безпеки країни / І.Ф. Комарницький, О.С. Саєнко // Науковий вісник Чернівецького національного університету: зб. наук. праць. – Чернівці: ЧНУ, 2009. – Вип. 493. Економіка. – С. 21–25.
3. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19 червня 2003 р. № 964–IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – Ст. 351.
4. Промисловий потенціал України: проблеми та перспективи структурно-інноваційних трансформацій / [Белінська В.М., Бурлака В.Г., Галиця І.О. та ін.]; відп. ред. Ю.В. Кіндзерський. – К.: Інститут економіки та прогнозування НАН України, 2007. – 408 с.
5. Варналій З.С. Економічна безпека України: проблеми та пріоритети зміцнення: монографія / Варналій З.С., Буркальцева Д.Д., Саєнко О.С. – К.: Знання України, 2011. – 299 с.

6. Панасюк Б.Я. Прогнозування та регулювання розвитку економіки / Б.Я. Панасюк. – К.: Поліграфкнига, 1998. – 304 с.
7. Власюк О.С. Економічна безпека України в умовах ринкових трансформацій та антикризового регулювання / О.С. Власюк. – К.: ДННУ «Академія фінансового управління», 2011. – 474 с.
8. Економічна безпека держави: сутність та напрями формування: монографія / [Шевченко Л.С., Гриценко О.А., Макуха С.М. та ін.]; ред. Л.С. Шевченко. – Х.: Право, 2009. – 312 с.

THE STRATEGY FOR ENSURING OF NATIONAL ECONOMIC SECURITY IN CONDITIONS OF STRENGTHENING INTEGRATION AND GLOBALIZATION PROCESSES

O. Fedoruk

*National Transport University
Suvorov st., 1. UA-01010 Kyiv, Ukraine
E-mail: OVFedoruk@bigmir.net*

The article develops a conceptual framework of system of strengthening and a mechanism to ensure of national economic security, determines the main directions of the state policy on national security issues in the economic field, investigates the mechanism of ensuring economic growth as a framework to strengthen the national economic security and level increase of the efficiency of the economic system, substantiates the necessity of forming the state strategy in the field of economic security, as well as the desirability of developing an innovative model of social and economic development as an important direction of ensuring economic security of the state in conditions of modern market economy.

Keywords: mechanism to ensure of state economic security, national economic interests, system of strengthening of the economic security, economic growth, strategy of ensuring national economic security, innovative model of social and economic development.

СТРАТЕГИЯ ОБЕСПЕЧЕНИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В УСЛОВИЯХ УСИЛЕНИЯ ИНТЕГРАЦИОННЫХ И ГЛОБАЛИЗАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ

О. Федорук

*Национальный транспортный университет
01010, г. Киев, ул. Суворова, 1
E-mail: OVFedoruk@bigmir.net*

В статье разработаны концептуальные основы системы укрепления и механизма обеспечения национальной экономической безопасности, определены основные направления государственной политики по вопросам национальной безопасности в экономической сфере, исследован механизм обеспечения экономического роста как

основы укрепления национальной экономической безопасности и повышения уровня эффективности функционирования экономической системы, обоснована необходимость формирования государственной стратегии в сфере обеспечения экономической безопасности, а также целесообразность разработки инновационной модели социально-экономического развития как важного направления обеспечения экономической безопасности государства в условиях современной рыночной экономики.

Ключевые слова: механизм обеспечения экономической безопасности государства, национальные экономические интересы, система укрепления экономической безопасности, экономический рост, стратегия обеспечения национальной экономической безопасности, инновационная модель социально-экономического развития.